

Sygn. akt III AUa 931/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Joanna Baranowska

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSA Iwona Szybka (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 grudnia 2015 r. w Ł.

sprawy **M. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.**

o ustalenie ubezpieczenia

na skutek apelacji M. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 11 marca 2015 r. sygn. akt V U 887/14

1. **zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i stwierdza, że M. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 października 2013 roku;**
2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. na rzecz M. D. kwotę 210,00 (dwieście dziesięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje .**

Sygn. akt III AUa 931/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. W.. stwierdził, że M. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega od dnia 1 października 2013 r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił odwołanie. Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach: M. D. zgłosiła w organie ewidencyjnym rozpoczęcie z dniem 1 października 2013 r. prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w ramach firmy: MD M. D. w zakresie usług związanych z prowadzeniem szkoleń z kosmetologii. W ramach zgłoszonej działalności odwołująca miała na rzecz zgłaszających się klientów realizować różnego rodzaju wykłady, zajęcia warsztatowe, pokazy z dziedziny pielęgnacji ciała. Składanie zamówienia odbywać się miało poprzez osobisty kontakt między klientem a odwołującą. Po zgłoszeniu zamówienia, odwołująca miała przystąpić do jego zrealizowania w ustalonym z klientem terminie. W

październiku 2013 r. odwołująca poniosła koszty zakupu pieczętka na kwotę 40 zł. Stałym kosztem ponoszonym przez odwołującą każdego miesiąca miał być koszt korzystania z usług biura podatkowo – księgowego określonym na kwotę 100 zł miesięcznie.

Od września 2009 r. między odwołującą a Zaoczną Policealną Szkołą Cosinus zawierane były umowy zlecenia na wykonywanie usług przeprowadzania cyklu konsultacji i egzaminów z przedmiotów zawodowych. Umowy zawierane były na rok szkolny. Ilość godzin ustalana była poza umową i wynikała z rozkładu zajęć w danym semestrze.

Po zgłoszeniu przez odwołującą rozpoczęcia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, między Cosinusem a odwołującą, jako podmiotem prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą, doszło w dniu 1.10.2013 r. do zawarcia umowy zlecenia na okres od dnia 1.10.2013 r. do dnia 31.01.2014 r. W umowie tej ustalono stawkę wynagrodzenia za jedną godzinę lekcyjną na kwotę 23 zł brutto. Odwołująca miała w każdym miesiącu realizować tę ilość godzin jaka wynikała z rozkładu zajęć. Ilość godzin była zbliżona do tych realizowanych w okresie wcześniejszym. W sposobie wykonywania pracy nie miały miejsca jakiegokolwiek zmiany w porównaniu z tym realizowanym w okresie wcześniejszym. Maksymalna liczba godzin dla nauczyciela w semestrze nie mogła być większa niż 160 godzin w semestrze. Średnia liczba godzin dla nauczyciela to ok.130 godzin w semestrze. Za miesiąc październik 2013 r. odwołująca uzyskała od firmy (...) za wykonane usługi kwotę 1 334,00 zł, za miesiąc listopad 2013 r. kwotę 897,00 zł a za grudzień 2013 r. kwotę 874,00 zł.

W październiku 2013r. odwołująca wykonała na rzecz firmy (...) cykl szkoleń z zakresu psychologii sprzedaży i prawidłowego wizerunku w kontaktach biznesowych. Za wykonanie tych usług odwołująca uzyskała kwotę 1 500,00 zł.

W listopadzie 2013r. poza wskazanymi wyżej zajęciami w szkole Cosinus, odwołująca za przeprowadzone zajęcia z technik kosmetycznych wystawiła rachunki na łączną kwotę 2 200,00 zł a za przygotowanie programu dla telewizji kablowej – na kwotę 300,00 zł.

W grudniu 2013r. poza wskazanymi wyżej zajęciami w szkole Cosinus, odwołująca wystawiła za przeprowadzone zajęcia z technik kosmetycznych wystawiła rachunek na kwotę 800,00 zł.

Odwołująca, co najmniej połowy października 2013r., miała wiedzę, że jest w ciąży. W 2014 r. odwołująca ma zawartą umowę ze szkołą Cosinus na okres od dnia 1.09.2014r. do dnia 30.06.2015r. z wynagrodzeniem w kwocie 23,00 zł za godzinę lekcyjną. Za usługi wykonane na rzecz tego podmiotu w październiku 2014 r. wystawiła rachunek na kwotę 1 242,00 zł a w listopadzie 2014 r. – na kwotę 874,00 zł. Ponadto odwołująca wystawiła rachunki: za przeprowadzone szkolenia w listopadzie na rzecz firmy (...) na kwotę 1 000,00 zł oraz za przeprowadzone techniki kosmetyczne.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezasadne. Powołał się na treść art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442) oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Wskazał, że dla oceny skutków materialno prawnych istotne jest faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej, bo prowadzenie działalności gospodarczej stanowi tytuł podlegania ubezpieczeniom, o ile faktycznie konkretny ubezpieczony działalność tę wykonuje. Zatem osoby faktycznie nieprowadzące takiej działalności nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu, nawet jeżeli dokonały wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Podkreślił, że zawarcie porozumień z kontrahentami a następnie przystąpienie do ich realizacji przez kobietę w ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem, jeżeli czynności takie były faktycznie wykonywane.

Przenosząc powyższe oceny na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona nie spełniła warunków do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Podejmowane przez odwołującą czynności nie zostały bowiem uznane za mające zarobkowy charakter skoro kwota zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne trzykrotnie przekraczała osiągnięty przychód. Zdaniem Sądu Okręgowego ubezpieczona powinna minimalizować koszty do poziomu składki minimalnej dla osób prowadzących działalność gospodarczą, bądź też

skorzystać z preferencyjnej stawki dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Rozmiar prowadzonych usług pozwalał na uzyskiwanie przychodu na poziomie rzędu 2 500 – 3 200 zł miesięcznie, o czym świadczą zestawienia sprzedaży zamieszczone w księgach podatkowych.

Sąd Okręgowy zgodził się z poglądem, że osoba prowadząca działalność gospodarczą może zwiększać w granicach przewidzianych prawem wysokość podstawy na ubezpieczenia społeczne, ale jednocześnie stwierdził, że nie spełniła ona warunków do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, bowiem nie miała ona pewności co liczby klientów, rozmiaru zgłaszanych zleceń, wartości takich zleceń pozwalających choćby na prawdopodobieństwo uzyskiwania przychodów w kwotach choćby zbliżonych do kwot deklarowanych podstaw wymiaru składek. Zgłoszenie się w tych warunkach do ubezpieczeń społecznych z kwotą podstawy wymiaru składki na te ubezpieczenia wyższą niż stawka minimalna nie mogło wywołać skutku ubezpieczeniowego. Działalność gospodarcza to tylko taka działalność, której mechanizm podejmowanych czynności oparty jest na racjonalnych przesłankach wyznaczanych opłacalnością zaplanowanego przedsięwzięcia, a podejmowanie działań leżących w sferze zgłoszonej działalności nie noszących cech takiej opłacalności traktować należy jako działania podejmowane wyłącznie dla wykazania ich podjęcia. Działania odwołującej taką cechę miały skoro zadeklarowana podstawa wymiaru składek daleka była od tego kryterium a wykazany obrót w wielkościach wynikających z przedstawionych dokumentów nie mógł stanowić źródła pozyskania środków pozwalających na opłacanie składek na ubezpieczenia. Odwołująca po odliczeniu samych kosztów rzeczowych uzyskiwała zysk na poziomie rzędu 1 500,00 – 2 500,00 zł, co oznacza, że jej działalność nie miała charakteru zarobkowego.

Apelację od powyższego wyroku wniosła M. D.. Zaskarżyła wyrok w całości zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego: art. 13 pkt 4 w zw. z art. 6 ust 1 pkt 5, art. 8 ust 6 pkt 1, art. 11 ust. 2 oraz 12 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej poprzez ich błędną wykładnię co skutkowało przyjęciem, że działalność gospodarcza wykonywana przez odwołującą nie miała zarobkowego charakteru; art. 58 par. 1 i par. 2 kc poprzez stwierdzenie, że roszczenie skarżącej zgłoszone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiocie przyznania zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego, uzasadnia uznanie tej czynności za nieważną, podczas gdy skarżąca zgłaszając swoje roszczenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie postąpiła sprzecznie z ustawą, nie dokonała tej czynności by obejść ustawę, a także jej zachowanie nie było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego; art. 6 k.c. przez jego niezastosowanie i ustalenie, że organ rentowy udowodnił, że odwołująca nie prowadziła zarobkowej działalności gospodarczej;

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy: art. 233 § 1 i 2 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegającej na pełnym pominięciu dla oceny zarobkowego prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą faktu, że prowadzona przez M. D. działalność gospodarcza w przedmiocie prowadzenia kursów i szkoleń kosmetycznych dążyła i dąży do uzyskania zysku, a w konsekwencji błędnym przyjęciu, zarówno na etapie subsumcji, jak i wyrokowania, że działalność gospodarcza wykonywana przez odwołującą nie miała zarobkowego charakteru; art. 233 § 1 i 2 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania. W świetle tych zasad nie można zaakceptować poglądu, że dowodująca, „nie miała pewności co do skuteczności ofert i liczby klientów”, podczas gdy zgodnie z ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji, odwołująca wykonywała przed założeniem działalności gospodarczej podobną pracę dla tych samych podmiotów (np. Zaocznej Policealnej Szkoły (...) w Ł. oraz na rzecz J. G. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) bis), na rzecz których wykonywała następnie usługi po rozpoczęciu działalności gospodarczej, a więc wiedziała, że jest zapotrzebowanie na oferowane przez siebie usługi oraz miała zapewniony przychód od momentu rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej; wadliwą ocenę materiału dowodowego przez błędne stwierdzenie, iż działanie ubezpieczonej nie spełnia wszystkich przesłanek wynikających z definicji działalności gospodarczej; dokonanie oceny materiału dowodowego z pominięciem przesłuchania odwołującej, która w sposób spójny i logiczny wyjaśniła skąd posiadała środki pieniężne na opłacenie składek w pierwszych miesiącach działalności oraz dlaczego zdecydowała się opłacać składki w zadeklarowanej wysokości, zeznań świadka P. K., która

szczegółowo wyjaśniła, jakie odwołująca ponosiła koszty z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej; art. 234 kpc poprzez uznanie, że organ rentowy obalił domniemanie prawne, że osoba wpisana do ewidencji działalności gospodarczej jest traktowana, jako prowadząca działalność gospodarczą.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i poprzedzającej go decyzji poprzez ustalenie, że M. D. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia 1 października 2013 r. i dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 października 2013 r. oraz o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. na rzecz odwołującej kosztów postępowania za pierwszą i drugą instancję, wg norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyrok i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1 za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. W myśl art. 11 ust. 2 dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5. Natomiast w myśl art. 12 ust. 1 w/w ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 4 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Stosownie zaś do treści art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że M. D. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 października 2013r., ponieważ nie istnieje tytuł do objęcia ubezpieczeniami w postaci prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Stanowisko organu rentowego podzielił Sąd Okręgowy oddalając odwołanie wnioskodawczyni.

Jak wynika z uzasadnienia wyroku Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca w ramach zarejestrowanej od 1 października 2013r. działalności gospodarczej wykonała szereg usług dla kilku klientów oraz, że za wykonane usługi otrzymała wynagrodzenie. Sąd Okręgowy ustalił, że za miesiąc październik 2013 r. odwołująca uzyskała od firmy (...) za wykonane usługi kwotę 1 334,00 zł, za miesiąc listopad 2013 r. kwotę 897,00 zł, a za grudzień 2013 r. kwotę 874,00 zł. Ponadto w październiku 2013r. odwołująca wykonała na rzecz firmy (...) cykl szkoleń i za wykonanie tych usług uzyskała kwotę 1 500,00 zł., w listopadzie 2013r. przeprowadziła zajęcia z technik kosmetycznych, za które otrzymała wynagrodzenie w kwocie 2 200,00 zł oraz przygotowała program dla telewizji kablowej za wynagrodzeniem 300,00 zł. Z kolei w grudniu 2013r. przeprowadziła zajęcia z technik kosmetycznych za wynagrodzeniem 800,00 zł. Przy takim ustaleniu Sąd Okręgowy doszedł jednak do przekonania, że ubezpieczona nie prowadziła od dnia 1 października 2013r. działalności gospodarczej, ponieważ działalność ta nie miała charakteru zarobkowego, gdyż kwota zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne trzykrotnie przekraczała osiągnięty przychód. Zdaniem Sądu Okręgowego ubezpieczona powinna minimalizować koszty do poziomu składki minimalnej dla osób prowadzących działalność gospodarczą, bądź też skorzystać z preferencyjnej stawki dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Rozmiar prowadzonych usług pozwalał na uzyskiwanie przychodu na poziomie rzędu 2 500 – 3 200 zł miesięcznie, o czym świadczą zestawienia sprzedaży zamieszczone w księgach podatkowych.

Rację ma Sąd Okręgowy twierdząc, że działalnością gospodarczą jest tylko działalność mająca charakter zarobkowy, a więc działalność zewnętrzna mająca na celu np. świadczenie usług osobom trzecim. Nie jest zaś działalnością gospodarczą działalność prowadzona na własne potrzeby przedsiębiorcy. Istnienie definicji działalności gospodarczej zawartej w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a w szczególności użytego tam terminu "zarobkowa działalność" powoduje konieczność odwoływania się do rozumienia pojęcia "usługi świadczonej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej". Zasadniczą cechą świadczeń będących usługami jest fakt pobierania przez usługodawcę za dane - wykonywane w ramach stosunku zobowiązaniowego - świadczenie wzajemnego, występującego w postaci pieniężnej (odpłatność za usługę jest cechą istotną tej ostatniej). Pobierane przez usługodawcę opłaty powinny być przejawem realizacji założonego sobie uprzednio przez niego celu zarobkowego. Ów cel zarobkowy (przejawiający się między innymi, choć niewyłącznie, przez odpłatność wykonywanych świadczeń) pozwala uznać daną działalność za aktywność ekonomiczną (gospodarczą). Zarobkowy charakter działalności gospodarczej oznacza, że zamiarem (celem) jej podjęcia jest osiągnięcie zysku. Sąd Okręgowy niewadliwie ustalił, że ubezpieczona świadczyła odpłatne usługi na rzecz osób trzecich. Nie ustalił przy tym, że podjęła ona działalność gospodarczą bez zamiaru osiągania zysku. Wskazał tylko, że ubezpieczona nie miała pewności co do liczby klientów, rozmiaru zgłaszanych zleceń, ich wartości, ani pewności co do skuteczności przedstawianych ofert i w tych warunkach poziom zysku był niewiadomą. Zatem nieuprawnione jest twierdzenie Sądu I instancji, że działalność gospodarcza ubezpieczonej nie była działalnością zarobkową. Za utrwalone w judykaturze należy uznać stanowisko, że nie jest konieczne faktyczne osiąganie dochodów z danej działalności. Przynoszenie strat przez daną działalność (zarówno przejściowo, jak i w dłuższych okresach) nie pozbawia jej statusu działalności gospodarczej. Należy bowiem liczyć się z możliwością niezyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz zamiar jego osiągnięcia (cel). (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 604/12, LEX; wyrok NSA z dnia 26 września 2008 r., LEX.) Przy prawidłowym ustaleniu, że skarżąca od dnia 1 października 2013r. faktycznie wykonywała odpłatne usługi w ramach zaewidencjonowanej działalności gospodarczej, z których osiągała określone przychody, błędnie Sąd I instancji uznał, że skarżąca tej działalności nie prowadziła i dlatego nie podlega ubezpieczeniom z tego tytułu. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku skłania do wniosku, że gdyby skarżąca zadeklarowała niższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, to Sąd Okręgowy stwierdziłby podleganie ubezpieczeniom społecznym. Zwrócić bowiem należy uwagę na stwierdzenie tego Sądu, że zgłoszenie się do ubezpieczeń z kwotą podstawy wyższą niż stawka minimalna w warunkach braku racjonalnej wiedzy o choćby przypuszczalnym rozmiarze zysku ze sprzedaży usług zbliżonym do wielkości składki nie mogło „wywołać skutku ubezpieczeniowego”. Tymczasem za ugruntowane należy uznać stanowisko judykatury, że w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wysokość składek nie jest związana z faktycznie osiąganym przychodem i jego wysokością, lecz jedynie z istnieniem tytułu ubezpieczeń i zadeklarowaną kwotą. Wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie tej grupy ubezpieczonych mieści się w przedziale od 60% do 250% przeciętnego wynagrodzenia i zależy od deklaracji płatnika składek. Skoro przepis prawa ubezpieczeń społecznych o charakterze *ius cogens* zezwala na zadeklarowanie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osoby współpracującej na poziomie do 250% przeciętnego wynagrodzenia w oderwaniu od pojęcia rzeczywistego przychodu, to zachowanie płatnika, realizującego swe uprawnienie w oparciu o taki bezwzględnie obowiązujący przepis prawa, nie może być podważone przez odwołanie się do art. 58 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2014 r., I UK 145/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 15 lipca 2015 r., III AUa 264/15, LEX). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały siedmiu sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r. wskazał, że składka w ubezpieczeniach społecznych jest wprawdzie osobistym wkładem ubezpieczonego, ale z przeznaczeniem na tworzenie ogólnego funduszu ubezpieczeniowego, z którego prawo do świadczeń czerpią ci ubezpieczeni, którym ziści się określone ryzyko socjalne. Po stronie płatnika-przedsiębiorcy istnieje uprawnienie do zadeklarowania dowolnej kwoty, w ustawowych granicach, jako podstawy wymiaru składek, jest to jego wyłączna decyzja i jakakolwiek ingerencja w tę sferę Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest niedopuszczalna, niemożliwe jest także kwestionowanie zadeklarowanej podstawy z powołaniem się na art. 58 k.c. czy art. 5 k.c., gdyż deklaracja podstawy wymiaru składek nie jest czynnością prawa cywilnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010r., II UZP 1/10, LEX).

Na marginesie powyższych rozważań dodać należy, że organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie uzasadnił swoje stanowisko tym, że zgłoszenie do ubezpieczeń miało na celu tylko uzyskanie tytułu do ubezpieczeń, a w konsekwencji uzyskanie prawa do wysokich świadczeń z ubezpieczenia oraz, że ubezpieczona przed podjęciem działalności gospodarczej wykonywała pracę na rzecz tych samych podmiotów na podstawie umowy zlecenia. Przypomnieć zatem należy, że samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, czy podjęcie działalności gospodarczej nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006 r., III UK 156/05, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2006 r., I UK 61/06, LEX, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 15 lipca 2015 r., III AUa 977/14, LEX). Działalność gospodarcza dozwolona jest każdemu i na równych prawach, a przy braku definicji na czym ma polegać usługowa działalność gospodarcza nie można wprowadzać ograniczenia, które nie wynika z ustawy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r., I UK 103/14, LEX).

Podzielając więc trafność zarzutów apelacyjnych, w szczególności dotyczących naruszenia prawa materialnego, a to 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i stwierdził, że M. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 października 2013r.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 12 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Sędziowie: Przewodniczący: